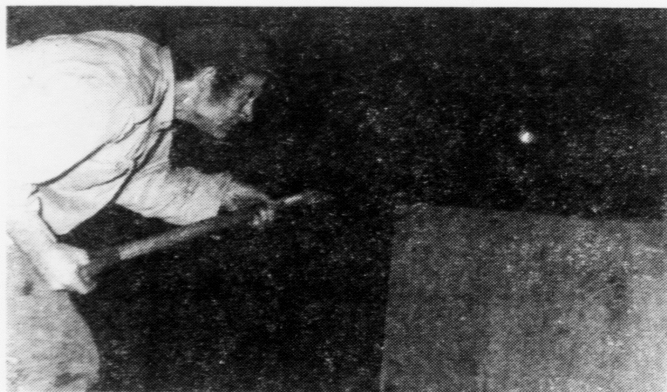

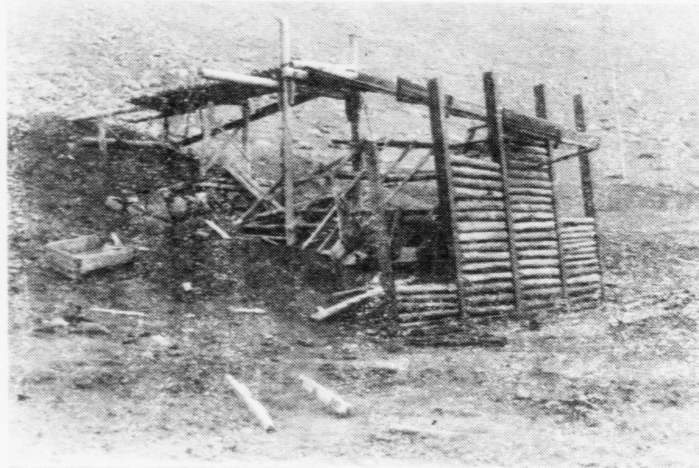
Kolið bjargaði arbeiðinum

— men hetta var møtumikið arbeiði. —
*Sveittin úr hvørjum hári. Tað verður neyv-
an á sama hátt sum fyrr, at kolaarbeiði
verður uppafurtikið í Rangabotni, sigur
Dánjal av Rana. — Hann heldur fyrri, at
landið eigur at ganga á odda, um kola-
arbeiðið skal takast uppafurt*

Tað man í dag vera fáur
tilkomin tverámaður, sum
íkkí hevur roynt seg sum
kolaarbeiðara í Ranga-

botni. Ein teirra, sum
hevur arbeitt í kolinum,
Dánjal av Rana, hittu vit
á Tvøroyri í seinastu viku,

og fingi vit hann við okk-
um ein túr niðan í Ranga-
botni at greiða eitt sindur
frá, hvussu hann minnst

Ein av sliskunum, har kolið verð stoytt oman eftir. Nú standa bert leivdirnar eftir

ta tíðina, og hvørjar vánir
hann hevur um framtíðar
kolagravstur á Tvøroyri.

Ikki er langur vegur úr
Trongisvági niðan í námi-
ni, men sjálvur kolaveg-
urin er als ikki viðlíkahild-
in og er so mikið illa farin,
at hann nærum ikki er
koyrandi eftir.

Hetta harmast Dánjal
um. — Eg haldi tað var
rætt, at kommunan ofraði
nakað til viðlíkahald til
ein tilíkan veg. Í fyrsta
umfari fyrri ferðafólk —
føroyingar sum útlending-
ar — og somuleiðis um tað
aftur gerst aktuelt at
vinna kol úr Rangabotni.

— Eg meini, at komm-
unan í framtíðini skal
hava ein fastan útreiðslu-
post á figgjarlógini, sum
eitur friðkan og ruddan.
Tað má koma undir friðk-
an at halda ein tilíkan veg
viðlíka. Eisini sár í skrán-
ingum, sum man skapar,
áttu at verið bött. Hetta
meti eg vera líka týðning-
armikið sum nakað annað
á útreiðslusíðuni, heldur
Dánjal av Rana fyrri.

Fyrsta arbeiðsplássið

Komin niðan til kolaná-
mini greiðir Dánjal frá, at
hetta var hansara fyrsta
arbeiðspláss, beint sum
hann var komin úr skúla-
num. Kolagravsturin her
byrjaði vestantil í Ranga-
botni, og fór kolið eftir
rennistrongi oman á end-
an á vegnum, sum tá —
fyrst í triatiárunum —
bert var komin stutt inn
um bygdina í Trongisvági.
Hetta var primitivt. Kurv-
ar vórðu nýttar til flutn-
ingin eftir rennistrongi-
num, soleiðis at tær fullu
kurvarnar, sum vóru á
veg oman, drógu sær
tömu niðanaftur.

Teir fyrstu, sum eg veit
um fóru undir at bróta kol
her, var felagið «Færo
Kul» og vóru tað einamest
danir og sviar. Hetta fel-
agið fekk einkarrættin til
kolagravsturin og høvdu
hann líka til felagið fór av
knóranum í 1946. Tá
keypti kommunan rættin
meist fyrri at tryggja tey
arbeiðspláss, sum har
vóru. Kommunan lat síð-
an arbeiðarunum sjálvum
kolagravsturin upp í
hendi.

Felagið Færo Kul hevði
frammanundan gjørt
nýggjan rennistrong, sum
gekk heilt frá námunum
og oman á Drelnes, har
stórt anlegg var gjørt.
Har var torn, vekt, sorter-
ingsanlegg og somuleiðis
avskipingarhavn. Tann
fyrsti rennistrongurin
varð ikki nýttur rættiliga
leingi, men tann, sum
gekk beinleiðis oman á

Dánjaluttan fyrri munnan á seinasta náminum teir
brutu kol úr

Drelnes, varð nýttur líka
til vegurin kom niðan í
Rangabotni fyrst í fimti-
árunum.

Kolið bjargaði arbeiðinum

— Rætt er tað, at tað vóru
ringar tíðir í 30-unum við
nógvum arbeiðsloysi víða-
hvar, men í so máta vóru
vit hepnir bæði her á
Tvøroyri og í Hvalba við.
Við fiskivinnuni var tað jú
so, at maðurin var burturi
um summarið og heima
um veturin, og tá var gott
at hava kolið at fara til.
Tá átti ein at fegnast um
at hava fast arbeiði, men
síðani fiskivinnan gjørdist
heilársvinna gjørdist tað
íkkí líka eiggiligt hjá
monnum at fara fleiri
hundrað metrar inn í fjall-
ið fyrri at vinna sær dag-
ligu úrkomuna, heldur
Dánjal fyrri og minnst aft-
ur á einaferð teir sótu
nakrar hundrað metrar
inni í fjallinum og rindaðu
møðina. Tá letur í einum:
Menniskjan varð fødd at
vera á jørðini og ikki undir
jorðini. — Eg mátti geva
honum rætt.

Fáir mans um summarið

— Í Hvalba hevur kola-
arbeiðið verið meira heil-
ársvinna enn her á Tvør-
oyri, og eru teir heldur
ongantið heilt givnir at ar-
beiða í kolinum, teir ar-
beiða enn. Men her á Tvør-
oyri, í hvussu so er tey
seinastu árin var ikki tað

nógva arbeiði um summ-
arið. Meðan tað vóru einir
60 mans um veturin, vóru
ongantið meir enn 20 um
summarið. Tað var tó
hildið at vera óðamanna-
ræð heilt at gevast um
summarið, tí tað visti seg,
at kom stöðgur í, so kom
ólag á. Grót datt niður og
var eingin at taka tað upp-
aftur so hvørt, so vildi
hetta darva arbeiðinum
nóg, tá tað skuldi takast
uppafurt um heystið.

Góvust heilt í Rangabotni

Nú eru bert leivdirnar av
tí virkseimi, sum fyrr er
farið fram í Rangabotni,
eftir at siggja. Rapað er
nógvastadni niður fyrri
námsopini, skinnararnir
eru flestu burtur og bert
leivdir av øðrum amboð-
um eru at siggja. Her er
einki gjørt síðani teir góv-
ust miðskeiðis í sekstiáru-
num, sigur Dánjal, men
heldur hann fyrri, at um
tað aftur skuldi gjørst
veruleiki at brotið kol har,
verður ikki neyðugt við
stórum fyrireikingarar-
beiði. T. d. har seinast
varð grivið er heilt litil
skráningur, og tí skuldi
tað ikki verið neyðugt at
grivið seg so ógvuliga
langt inn eftir kolinum,
serliga tá vit nú hugsa um
tey amboð, sum í dag eru
til taks, sigur Dánjal.

Kolaarbeiðarar úr øllum Føroyum

— Umframtað at kolaarbeið-